

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA
SZOCIÁLIS ÉS GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁSOK FŐOSZTÁLYA

Tájékoztató
a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szociális szolgáltatásokat érintő módosításairól, valamint a kapcsolódó végrehajtási rendeletek módosításairól

A jogalkalmazás megkönnyítése érdekében tárcánk összefoglaló tájékoztatót kíván nyújtani az Szt., valamint a kapcsolódó végrehajtási rendeletek legfontosabb változásairól. A módosítások elsősorban a meglévő ellátási formák működésének hatékonyabbá tételét, a szolgáltatások fenntarthatóságát célozzák, hosszabb ideje fennálló, a fenntartók által jelzett problémákat igyekeznek orvosolni a működési nehézségek csökkentése érdekében.

I) Az Szt. legfontosabb változásai

A módosításokat a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a sportról szóló 2004. évi I. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi CI. törvény, továbbá a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének magalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény tartalmazza, melyek a Magyar Közlöny 2014. évi 184. számában, 2014. december 29-én kerültek kihirdetésre. A módosítások 2015. január 1-jétől hatályosak.

1) *Az intézményi térítési díj szabályainak változása*

A módosítás értelmében megszűnt az intézményi térítési díj számításának azon módja, amely az intézményi térítési díjat a szolgáltatási önköltség és az állami támogatás különbözeteként rendelte megállapítani. Az új szabály szerint az intézményi térítési díj meghatározásakor a szolgáltatási önköltség az intézményi térítési díj felső határa. A módosítás a fenntartók számára rugalmasabb térítési díj megállapítást tesz lehetővé, másrészt hangsúlyosabbá teszi az öngondoskodás elvének érvényesülését azok esetében, akik jövedelmi és vagyoni helyzetük alapján erre képesek.

„115. § (1) Az intézményi térítési díj a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális ellátások ellenértékéeként megállapított összeg (a továbbiakban: intézményi térítési díj). Az intézményi térítési díjat a fenntartó tárgyév április 1-jéig állapítja meg. Az intézményi térítési díj összege nem haladhatja meg a szolgáltatási önköltséget. Az intézményi térítési díj év közben egy alkalommal korrigálható. Az intézményi térítési díjat integrált intézmény esetében is szolgáltatásonként kell meghatározni, ilyen esetben az önköltség számítása során a közös költségelemeket a szolgáltatásonkénti közvetlen költségek arányában kell megosztani.”

Ezzel összefüggésben hatályát veszti az állami fenntartásban lévő intézmények térítési díj megállapítását szolgáló, 140/V. §-ban foglalt átmeneti szabály is, ezen intézmények vonatkozásában is a hivatkozott általános szabály irányadó.

2) A támogatott lakhatás szabályainak módosítása

A fogyatékos személyek nagy létszámú ápoló-gondozó otthonainak jelenleg zajló kiváltása, valamint a támogatott lakhatás bevezetése óta eltelt időszak tapasztalatai indokolták a támogatott lakhatás szabályainak pontosítását. Ennek keretében egyértelmű megfogalmazást nyert, hogy a fenntartó a már meglévő ápoló-gondozó otthoni férőhelyeit csak a támogatott lakhatás valamelyik formájába szervezheti át, illetve új intézmény és új férőhelyek csak lakásban vagy házban alakíthatók ki. A módosítás értelmében az ápoló-gondozó otthonok 50 férőhelyig bővíthetők ápoló-gondozó otthoni formában is, ebben az esetben az új férőhelyeket nem kell támogatott lakhatás formájában megszervezni.

A krízishelyzetek megoldása érdekében nem kell támogatott lakhatás formájában létrehozni az új intézményt, új férőhelyet, ha az átvett intézmény újként lesz bejegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba, illetve nem minősül új férőhelynek, ha az átvett intézmény ellátottjait a fenntartó a már meglévő intézményeiben látja el új férőhelyek létrehozásával.

„66/A. § (1) Fogyatékos, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg személyek számára a 67. § szerinti ellátást
a) nagy létszámú intézmény átalakítása esetén támogatott lakhatás,
b) új intézmény vagy új férőhely létrehozása esetén – a (2) és a (3) bekezdésben foglaltak kivételével – a 75. §(2) bekezdés a) vagy b) pontja szerinti támogatott lakhatás formájában kell nyújtani.
(2) Az ötven főnél alacsonyabb férőhelyszámú fogyatékos, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg személyek otthona ötven férőhelyig bővíthető ápolást, gondozást nyújtó intézményi formában is.
(3) Az (1) bekezdés b) pontjának alkalmazásában nem minősül új intézménynek és új férőhelynek, ha a szolgáltatói nyilvántartásba már bejegyzett fogyatékos, pszichiátriai vagy szenvedélybeteg személyek otthonát vagy férőhelyeit a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés alapján másik fenntartó működteti tovább.”

A módosítás egyértelműsíti továbbá, hogy az igénylő csak akkor vehet igénybe támogatott lakhatást, ha a komplex szükségletfelmérése megtörtént.

„75. § (5) Támogatott lakhatás a komplex szükségletfelmérés megtörténtét követően, annak eredménye alapján nyújtható.”

Az Szt. 113/A. § e) pontja hatályon kívül helyezésével egyértelművé vált, hogy a támogatott lakhatás igénybevevői esetében nem kell a külön jogszabály szerinti felülvizsgálatot elvégezni, mivel a komplex szükségletfelmérés meghatározott időközönkénti megismétlése – a két vizsgálat céljainak egyezősége okán – kiváltja azt.

A kiemelt védelem megteremtése érdekében a továbbiakban közfeladatot ellátó személynek minősül a támogatott lakhatásban foglalkoztatott esetfelelős és kísérő támogatást biztosító munkatárs.

„94/L. § (2) Közfeladatot ellátó személynek minősül az alábbi munkaköröket betöltő személy:
...
h) a támogatott lakhatásban foglalkoztatott esetfelelős és kísérő támogatást biztosító munkatárs.”

3) Belépési hozzájárulás bevezetése a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményekben

A szociális szolgáltatások hosszú távú fenntarthatósága szükségessé teszi, hogy a szolgáltatási rendszer finanszírozási módjaiban ki kell alakítani az öngondoskodást nagyobb mértékben megvalósító források bevonásának lehetőségét. Ennek egyik lépéseként bevezetésre került a belépési hozzájárulás meghatározásának lehetősége a fenntartók számára. Belépési hozzájárulás – a rehabilitációs intézmények, a hajléktalanok otthona és a rehabilitációs célú lakóotthon kivételével – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett tartós bentlakásos ellátás esetében kérhető az igénylő beköltözését megelőzően. Az állami, önkormányzati, nem állami és egyházi fenntartó egyaránt megállapíthatja konkrét összegben az általa meghatározott egyes intézményi férőhelyekre. Egyházi és nem állami fenntartók esetében a belépési hozzájárulással érintett férőhelyek aránya nem haladhatja meg az intézmény férőhelyeinek 50%-át.

A belépési hozzájárulás maximális összege nyolc millió forint lehet, melyet a fenntartó évente egyszer változtathat meg, és amelyet az állampolgárok tájékoztatása érdekében közzé kell tennie.

A kötetendő megállapodásnak tartalmaznia kell a belépési hozzájárulás összegét, az azt megfizető személy megjelölését, a belépési hozzájárulás megfizetésére és visszafizetésére vonatkozó szabályokat.

Tekintettel arra, hogy az ellátásra szoruló személyek jelentős része nem rendelkezik megfelelő rendszeres jövedelemmel, vagyonnal, hogy hozzájárulást tudjon fizetni, ezért az ő ellátásuk érdekében a feladatellátásra kötelezett fenntartó nem tagadhatja meg az ellátást csak azért, mert az igénylő a belépési hozzájárulást nem képes megfizetni.

Az ellátotti érdekekre tekintettel garanciális elem, hogy ha az ellátás az intézménybe történő beköltözést követő 3 éven belül megszűnik – ideértve az ellátott elhalálózásának esetét is –, a fenntartónak a hozzájárulás időarányos részét vissza kell fizetnie. Amennyiben az intézményi jogviszony az ellátott halála miatt szűnik meg, a visszafizetendő összeg az örökösnek, illetve a befizetőnek jár vissza.

A fenntartónak a belépési hozzájárulásból származó bevételi forrást az intézményei működtetésére és fejlesztésére kell fordítania.

A megüresedett emelt szintű férőhelyek betöltése esetén a fenntartó választhatja a neki kedvezőbb belépési hozzájárulás szabályainak alkalmazását, de ez a férőhely minősítését nem érinti.

„94/C. § (3) Az (1) bekezdés szerinti megállapodás tartalmazza

...

f) belépési hozzájárulás alkalmazása esetén a belépési hozzájárulás összegét, az azt megfizető személy megjelölését, a belépési hozzájárulás megfizetésére és visszafizetésére vonatkozó szabályokat.”

„117/C. § (1) Tartós bentlakásos intézmény esetén – a rehabilitációs intézmény, a hajléktalanok otthona és a rehabilitációs célú lakóotthon kivételével – a fenntartó meghatározhatja azokat a férőhelyeket, amelyek betöltése esetén belépési hozzájárulást kell fizetni. Egyházi és nem állami fenntartó esetén ezek aránya az intézmény férőhelyszámának 50%-át nem haladhatja meg.

(2) A belépési hozzájárulás legmagasabb összege nyolcmillió forint. A belépési hozzájárulás összege évente egyszer változtatható meg.

(3) A belépési hozzájárulást az ellátást igénylő vagy a belépési hozzájárulás megfizetését vállaló személy fizeti meg.

(4) Ellátási kötelezettség fennállása esetén az ellátás nem tagadható meg a belépési hozzájárulás megfizetésére nem képes igénylőtől.

(5) Ha a gondozás az intézménybe történő beköltözést követő három éven belül megszűnik, a belépési hozzájárulás arányos részét vissza kell fizetni az ellátottnak vagy örökösének, illetve – ha a belépési hozzájárulás megfizetését más személy vállalta – e személynek vagy örökösének.

(6) A belépési hozzájárulást a fenntartó a szociális intézményei működtetésére, fejlesztésére fordítja.”

„92/L. § (1) A működést engedélyező szerv szociális igazgatási bírságot (a továbbiakban: bírság) szabhat ki

...

j) a fenntartóval, valamint állami fenntartású intézmény esetén a szociális szolgáltató, intézmény vezetőjével, egyházi fenntartású vagy nem állami fenntartású intézmény esetén a 94/C. §, illetve a 2011. január 1-jét megelőzően hatályos 94/D. § szerinti megállapodás megkötése, módosítása, illetve megszüntetése során a fenntartó nevében eljáró személlyel szemben, ha az egyszeri hozzájárulás megállapítására, összegére, megfizetésére vagy visszafizetésére, vagy a belépési hozzájárulás megállapítására, összegére, megfizetésére, közzétételére vagy visszafizetésére vonatkozó szabályokat megszegik.”

„140/W. § A 2015. január 1-jét követően megüresedő emelt szintű férőhelyek betöltése esetén a fenntartó dönthet arról is, hogy az emelt szintű férőhelyre nem egyszeri hozzájárulást, hanem helyette belépési hozzájárulást állapít meg. Ebben az esetben a belépési hozzájárulásra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni. A belépési hozzájárulás alkalmazása egyébként nem érinti a férőhely minősítését, így különösen nem változtatja meg a központi költségvetésről szóló törvény szerinti támogatás mértékét.”

4) Az intézményi jogviszony megszüntetésére vonatkozó szabályok módosítása

A korábbihoz képest egységesebb formában kerültek megfogalmazásra az intézményi jogviszony megszüntetésének szabályai. Fontosabb változás, hogy az intézményi jogviszony megszüntetésének eseteire kibővült azzal, ha az ellátott térítésszám-fizetési kötelezettségének annak ellenére nem tesz eleget, hogy azt jövedelmi, vagyoni viszonyai egyébként lehetővé tennék. Ebben az esetben, ha hat hónapon át folyamatosan térítési díj tartozása áll fenn, és ennek összege a kéthavi személyi térítési összegét meghaladja, intézményi jogviszonya megszüntethető. E szabály nem alkalmazható, ha a kötelezett ingatlanvagyonán jelzálogjog került bejegyzésre. Az ellátott érdekeit szolgálja, hogy tartozás esetén három hónap elteltével írásban tájékoztatni kell a jogkövetkezményekről. Annak megállapítására, hogy a tartozás a jövedelmi viszonyok változása miatt áll-e fenn, jövedelemvizsgálatot kell lefolytatni.

„101. § (1) A 94/C. § szerinti megállapodást

a) az ellátott, illetve törvényes képviselője indokolás nélkül,

b) állami fenntartású intézmény (szolgáltató) esetén az intézményvezető (szolgáltató vezetője) a (2) bekezdés szerinti esetekben,

c) egyházi fenntartású és nem állami fenntartású intézmény (szolgáltató) esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy

ca) alapszolgáltatás esetén bármikor,
cb) bentlakásos intézményi ellátás esetén a (2) bekezdés szerinti esetekben írásban mondhatja fel.

(2) Az (1) bekezdés b) pontja és c) pont cb) alpontja szerinti felmondásnak akkor van helye, ha

a) az ellátott másik intézményben történő elhelyezése indokolt vagy további intézményi elhelyezése nem indokolt,
b) az ellátott a házirendet súlyosan megsérti,
c) az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy térítésidő-fizetési kötelezettségének – a 102. § szerint – nem tesz eleget.

(3) A felmondási idő, ha a 94/C. § szerinti megállapodás másként nem rendelkezik

a) alapszolgáltatás esetén tizenöt nap,
b) bentlakásos intézmény esetén három hónap.

(4) Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben, ha a felmondás jogszerűségét az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személy vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

(5) Bíróságtól kérhető

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti felmondás jogellenességének megállapítása, ha azt a fenntartó vitatja,
b) az (1) bekezdés c) pontja szerinti felmondás jogellenességének megállapítása, ha azt az ellátott, a törvényes képviselője, a térítési díjat vagy az egyszeri hozzájárulást megfizető személy vitatja,
c) a (4) bekezdés szerinti fenntartói döntés jogellenességének megállapítása, ha azt a (4) bekezdés szerinti személyek valamelyike vitatja.

(6) A (4) és (5) bekezdés szerinti esetben az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell, amíg a fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős határozatot nem hoz.

(7) A (4)–(6) bekezdésben foglaltakról az (1) bekezdés b) és c) pontja szerinti felmondásban tájékoztatást kell adni.

(8) Ha az intézményi jogviszonyt beutaló határozat alapozza meg, a jogviszonyt a beutaló szerv szünteti meg, kivéve, ha beutaló határozatot olyan önkormányzat hozta, amely már nem fenntartója az intézménynek.

102. § (1) Az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy a térítésidő-fizetési kötelezettségnek nem tesz eleget, ha

a) hat hónapon át folyamatosan térítésidő-tartozás áll fenn, és az a hatodik hónap utolsó napján a kéthavi személyi térítési díj összegét meghaladja, és
b) vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.

(2) Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy vagyoni, jövedelmi viszonyai olyan mértékben megváltoztak, hogy a személyi térítési díj megfizetésére vonatkozó kötelezettségnek nem tud eleget tenni, köteles az intézményvezetőnél rendkívüli jövedelemvizsgálat lefolytatását kezdeményezni. Az intézményvezető a jövedelemvizsgálatot – ideértve a 68/B. § és a 117/B. § szerinti esetet is – a 119/C. § szabályai szerint lefolytatja, és a személyi térítési díjat a jövedelemvizsgálat eredményének megfelelően állapítja meg.

(3) Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy nem kéri a (2) bekezdés szerinti jövedelemvizsgálat lefolytatását, az (1) bekezdés b) pontja alkalmazásában úgy kell tekinteni, hogy vagyoni, jövedelmi viszonyai lehetővé teszik a térítési díj megfizetését.

(4) Ha három hónapon át térítésidő-tartozás áll fenn, az ellátottat, a törvényes képviselőt vagy a térítési díjat megfizető személyt írásban tájékoztatni kell a felmondás lehetőségéről, annak kezdő időpontjáról, valamint a (3) bekezdésben foglaltakról.

(5) A 101. § (2) bekezdés c) pontja és ez a § nem alkalmazható, ha a 119. § (2) bekezdése szerint jelzálog jog bejegyzés történt a kötelezett ingatlanvagyonán.”

Fontos, hogy a módosítás hatálybalépésekor intézményi jogviszonyban álló személyeket írásban tájékoztatni kell a jogviszony megszüntetésével kapcsolatos jogszabályi változásokról!

„140/P. § (2) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a sportról szóló 2004. évi I. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi CI. törvény hatálybalépésekor intézményi jogviszonyban álló személyeket írásban tájékoztatni kell a jogviszony megszüntetésével kapcsolatos jogszabályi változásokról.

5) A területi lefedettséget figyelembevevő finanszírozási rendszerbe történő befogadás szabályainak módosítása

A szociális szolgáltatások esetében 2012 óta csak az a szolgáltató, intézmény jogosult állami támogatásra, amely a területi lefedettséget figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe befogadást nyer. Mivel a bevezetése óta eltelt időszakban néhány olyan probléma merült fel az ellátórendszerben, amit a szabályozás nem tudott megfelelően kezelni, pontosításra, kiegészítésre kerültek a vonatkozó szabályok. Az egyedi, méltányolható esetek kezelése érdekében az új szabályok jogkört biztosítanak az emberi erőforrások miniszterének arra – az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével –, hogy indokolt esetben az adott szolgáltatás befogadása mellett döntsön a kapacitásokra tekintet nélkül, a költségvetési források, a területi lefedettség, az ellátási szükségletek és a szolgáltatói nyilvántartásból törölt kapacitások figyelembevételével. Indokolt eset különösen a megszűnt intézmény ellátottairól való gondoskodás, a máshol nem ellátható személyek ellátásának biztosítása, valamint az adott területen hiányzó szolgáltatás pótlása.

A kapacitásszabályozás területén további változás, hogy a kapacitástól függetlenül befogadható esetek köre kiegészült a költségvetési többletkiadást nem eredményező ellátotti létszám-, férőhelyszám-átadás, valamint az állami fenntartó által nem kötelező feladatként ellátott családsegítés szolgáltatás befogadásának esetével.

A demens személyeket ellátó intézményi férőhelyek befogadására vonatkozó szabályozás megszűnt, melynek értelmében, ha nappali vagy bentlakásos intézményben, már befogadott férőhelyen ellátott személy demenssé válik, emiatt nem kell újra befogadást kérni.

Egyszerűsödött továbbá a befogadási eljárás annyiban, hogy a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság mentesül a befogadási kötelezettség alól, hiszen a bentlakásos ellátások kötelező feladatellátásának állami átvételével egyidejűleg ezen szolgáltatások finanszírozása is átalakult, így nincs szükség arra, hogy az állam a saját fenntartásában lévő szolgáltatásait befogadja.

„58/A. § (2) A 131/A. §-ban nem említett szociális szolgáltatások esetében

a) az új szociális szolgáltató, intézmény,

b) házi segítségnyújtásnál az új ellátotti létszám,

c) nappali és - a külső és az időszakos férőhelyek kivételével - szakosított ellátásnál az új férőhelyek

után a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás további feltétele a szociális szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő, külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadás (a továbbiakban: befogadás), ide nem értve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szervet.

(2a) A (2) bekezdés alkalmazásában új szolgáltatónak, intézménynek, ellátotti létszámnak, illetve férőhelyszámnak az minősül, amelyre a fenntartó a kérelem benyújtásakor nem rendelkezik befogadással.

(2b) A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás befogadás nélkül is jár, ha

a) a változás a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítását nem teszi szükségessé, vagy

b) a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítását kizárólag fenntartóváltás teszi szükségessé.

(2c) A rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül be kell fogadni

a) az önkormányzati kötelező feladatot – családsegítés esetében az önként vállalt feladatot is – ellátó állami fenntartót,

b) azt a szolgáltatást, intézményt, ellátotti létszámot, férőhelyszámot, amelynek létrehozására vagy fejlesztésére a fenntartó, a szolgáltató vagy az intézmény pályázati úton elnyert európai uniós támogatásban, a Svájci Alap, az EGT Alap, a Norvég Alap támogatásában, vagy költségvetési támogatásban részesül,

c) azt a szolgáltatói nyilvántartásba a kérelem benyújtását megelőzően is jogerősen bejegyzett szolgáltatást, intézményt, ellátotti létszámot, férőhelyszámot, amely esetében a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett adatok módosítását kizárólag költségvetési többletkiadást nem eredményező

ca) szétválás vagy egyesítés,
cb) a fenntartó intézményei, telephelyei közötti, illetve újonnan létesített telephelyére történő ellátotti létszám vagy férőhelyszám-átcsoportosítás,
cc) átmeneti és tartós ellátást nyújtó férőhelyek egymás közti átminősítése, vagy
cd) fenntartók közötti ellátotti létszám vagy férőhelyszám-átadás teszi szükségessé.

(2d) A (2c) bekezdés szerinti feltételek fennállását a szociális hatóság vizsgálja. Ha a (2c) bekezdés szerinti feltételek nem állnak fenn, a szociális hatóság a befogadásról a szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter által meghatározott és közleményben közzétett kapacitások alapján dönt.

(2e) A (2c) bekezdés c) pontja szerinti esetben szétváláson, egyesítésen, átcsoportosításon, illetve átadáson az egyik intézményben, telephelyen történő ellátotti létszám-, férőhelyszám-csökkenéssel egyidejű, másik intézményben, telephelyen, újonnan létesített intézményben, telephelyen történő azonos mértékű ellátotti létszám-, férőhelyszám növelést kell érteni.”

(2f) A szociál- és nyugdíjpolitikáért felelős miniszter az államháztartásért felelős miniszter egyetértésével indokolt esetben dönthet a szolgáltató, intézmény, ellátotti létszám, férőhelyszám befogadásának szükségességéről a (2c) és a (2d) bekezdésben foglaltakra tekintet nélkül, a költségvetési források, a területi lefedettség, a szükségletek és a szolgáltatói nyilvántartásból törölt kapacitások figyelembevételével. Indokolt eset különösen a megszűnt intézmény ellátottairól való gondoskodás, a területileg hiányzó szolgáltatás pótlása, valamint a máshol nem ellátható személyek ellátásának biztosítása.”

6) Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás működésének racionalizálása

A családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás körében meglévő szolgáltatási párhuzamosságok felszámolásának első lépéseként az új szolgáltatások létrehozása esetén az Szt. kötelezettségként írja elő, hogy 2015. január 1-jét követően családsegítés szolgáltatást csak gyermekjóléti szolgáltatással együtt, egy szolgáltató keretében lehet létrehozni. Az integrálási kötelezettség jelenleg tehát nem érinti a 2014. december 31-én egy településen működő családsegítő és gyermekjóléti szolgálatokat. Ha viszont az egyik szolgáltatás már működik a településen, és a másikat újonnan hozzák létre, akkor a fenti szabály alkalmazandó.

„64. § (6) Családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató keretében hozható létre.”

7) Egyéb fontosabb módosítások

➤ Lakóotthoni átalakulás kötelezettségének hatályon kívül helyezése

Az Szt. 140/P. § (2) bekezdése előírta, hogy bentlakásos intézményi ellátás 2014. december 31-éig működtethető lakóotthoni formában. A lakóotthoni ellátási forma célját, tárgyi feltételeit tekintve hasonló a támogatott lakhatáshoz, ezért rövidtávon megszüntetésüket a tárca nem tartotta indokoltnak. A lakóotthonok átalakítására vonatkozó törvényi kötelezettséget előíró rendelkezés hatályon kívül helyezésre került, így a lakóotthonok működhetnek változatlan formában a jövőben is.

➤ Támogatott lakhatás célcsoportjainak változása

A módosítása értelmében támogatott lakhatást nem lehet létrehozni hajléktalan személyek részére. A hajléktalan személyek esetében a társadalomba való reintegrálás nem a támogatott lakhatás eszközeivel érhető el, az egyéb célcsoportokhoz, a fogyatékos személyekhez,

pszichiátriai és szenvedélybetegekhez viszonyítva a támogatott lakhatás igazi előrelépést az önálló élethez nem tud megfelelően biztosítani a hajléktalan személyek számára. A korábbi uniós és hazai programok kiemelt célja volt a hajléktalanság problémájára adható megoldások keresése, a társadalomba való visszakerülés hatékony segítése, melyek eredményes útjaul a foglalkoztatás és az önálló lakhatás támogatását választották. A pályázati programok sikerességére alapozva feltételezhető, hogy az intézményrendszerben élők az önálló lakhatás támogatásával és a foglalkoztatás egyidejű elősegítésével sikeresebben tudnak visszailleszkedni a társadalomba, mint ahogy az a támogatott lakhatás formájában megvalósítható lenne. Erre tekintettel a hajléktalan célcsoportban a támogatott lakhatási forma kialakítása helyett célszerűbb a programok során kialakult és jól bevált gyakorlatokat alkalmazni.

„75. § (1) A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai, illetve szenvedélybetegek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja

- a) a lakhatási szolgáltatást,
- b) az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogató technikák alkalmazásával végzett esetvitelt,
- c) az ellátott életkörülményeinek figyelemmel kísérését biztosító kísérő támogatást,
- d) az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján, erre vonatkozó igény esetén
 - da) az étkezést,
 - db) az ápolás-gondozást,
 - dc) a fejlesztést,
 - dd) a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat.”

➤ Térítési díj visszamenőleges megállapítása kivételes esetben

A szociális intézmények térítésmentes ellátást biztosítanak az olyan személyek számára, akik az intézménybe történő felvételükkor nem rendelkeznek jövedelemmel, mivel rendszeres pénzellátásuk – pl. rokkantsági járadék, fogyatékosági támogatás, stb. – megállapítása még folyamatban van. Ugyanakkor később a rendszeres pénzellátás az ellátott számára akár több hónapra visszamenőlegesen kerül megállapításra, a kérelem beadásának napjától, azonban az intézmények a személyi térítési díjat eddig nem állapíthatták meg visszamenőlegesen, a felülvizsgálatot megelőző időszakra. A módosítás biztosítja azt a lehetőséget, hogy ha az ellátott részére visszamenőlegesen rendszeres pénzellátás került megállapításra, a személyi térítési díj megfizetésének kezdő időpontja a rendszeres pénzellátásra való jogosultság kezdő napja legyen.

„115. § (7) A felülvizsgálat során megállapított új személyi térítési díj megfizetésének időpontjáról a fenntartó rendelkezik. Az új térítési díj megfizetésére a kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra, kivéve, ha az ellátott a felülvizsgálatot megelőzően – jövedelem és vagyon hiányában – térítésmentesen vette igénybe az ellátást, és részére visszamenőlegesen rendszeres pénzellátás került megállapításra. Ez utóbbi esetben a személyi térítési díj megfizetésének kezdő időpontja a rendszeres pénzellátásra való jogosultság kezdő napja.”

➤ Az egyházi, nem állami fenntartású szociális intézmények munkavállalóinak munkaidejére, pihenőidejére, előmeneteli és illetményrendszerére vonatkozó szabályozás pontosítása

A szociális intézményekben a költségvetési támogatásban részesülő egyházi fenntartású vagy nem állami fenntartású gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény a munkavállalók számára legalább a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 55–80. §-ában megállapított, a munkaidőre, pihenőidőre, előmeneteli és illetményrendszerre vonatkozó feltételeket kell biztosítani. A módosítás célja annak egyértelmű rögzítése, hogy a Kjt.-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet vonatkozó szabályai is fenntartótípustól függetlenül alkalmazandóak a szociális intézmények munkavállalóinak munkaideje, pihenőideje, előmeneteli és illetményrendszere tekintetében.

„94/L. § (4) A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásban részesülő egyházi fenntartású vagy nem állami fenntartású szociális intézmény, szolgáltató a munkavállalók számára – ide nem értve a munkakörüket sajátos egyházi szolgálati viszonyban ellátó személyeket – legalább a Kjt. 55–80. §-ában és a Kjt.-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló kormányrendeletben megállapított, a munkaidőre, pihenőidőre, előmeneteli és illetményrendszerre vonatkozó feltételeket köteles biztosítani.”

➤ Jogorvoslati rend pontosítása

Az intézményi jogviszony keletkezése, megszűnése és a személyi térítési díj megállapítása eseteiben az Szt. nem szabályozta egyértelműen, hogy a vitás ügyekben mi a követendő jogorvoslati rend. A módosítás egységesebb jogorvoslati rendet határoz meg a fenti esetkörökben: főszabályként valamennyi fenntartótípus esetén az intézményvezető döntése ellen a fenntartóhoz lehet fordulni, a fenntartó döntésének felülvizsgálatát pedig – tekintve, hogy mindegyik esetben a felek közötti megállapodásról van szó – a döntés kézhezvételétől számított 30 napon belül a bíróságtól lehet kérni.

„11. § (5) A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások esetében a fenntartó döntésének bírósági felülvizsgálata, valamint a felmondás jogellenességének bírósági megállapítása a döntés, illetve felmondás kézhezvételétől számított harminc napon belül kérhető.”

„94/A. § (3) Ha az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője az intézmény vezetőjének a (2) bekezdés szerinti döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ebben az esetben a fenntartó dönt az ellátás iránti kérelemről. A fenntartó döntésének felülvizsgálata bíróságtól kérhető.”

„94/D. § Ha az egyházi fenntartó vagy a nem állami fenntartó a helyi önkormányzattal, társulással vagy állami szervvel ellátási szerződést kötött, és az ellátási szerződés hatálya alá tartozó esetben a szociális szolgáltatásra irányuló kérelmet elutasítja, az ellátást igénylőt és törvényes képviselőjét írásban köteles erről értesíteni. Ebben az esetben az ellátást igénylő és törvényes képviselője a döntés ellen a közléstől számított nyolc napon belül az ellátási szerződést megkötő helyi önkormányzathoz, társuláshoz vagy állami szervhez fordulhat. A helyi önkormányzat, a társulás vagy állami szerv dönt az ellátás iránti kérelemről. A döntés felülvizsgálata bíróságtól kérhető.”

„115. § (4) Ha az ellátott, a törvényes képviselője vagy a térítési díjat megfizető személy a személyi térítési díj összegét vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri,
a) állami fenntartó esetén a (2) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat, ezt követően a fenntartó döntésének felülvizsgálata bíróságtól kérhető,
b) nem állami fenntartó esetén a bíróságtól kérheti a térítési díj megállapítását.
(5) A fenntartó döntéséig, illetve a bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.”

➤ A falu- és tanyagondnoki szolgáltatás egyes szabályainak módosítása

Pontosításra kerültek a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás egyes szabályai. Kiemelendő, hogy ugyanazon az ellátási területen nem hozható létre több falugondnoki, illetve tanyagondnoki szolgáltatás. Ezt a szabályt csak a 2015. január 1-jét követően létrejövő szolgáltatásokra kell alkalmazni, azzal, hogy a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés iránt 2015. január 1-jén folyamatban levő eljárásokban is alkalmazni kell.

„60. § (6) Ugyanazon ellátási területen csak egy falugondnoki szolgálat, illetve egy tanyagondnoki szolgálat működtethető.

(7) A társulás keretében megszervezett falugondnoki szolgáltatás csak azon települések tekintetében működtethető, amelyek megfelelnek a (2) bekezdésben meghatározott feltételeknek. A társulás keretében megszervezett tanyagondnoki szolgáltatás csak azon ellátási területen működtethető, amely megfelel a (3) bekezdésben meghatározott feltételeknek.”

„140/P. § (1) A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, a sportról szóló 2004. évi I. törvény, valamint egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2014. évi CI. törvénnyel megállapított 60. § (6) bekezdését a 2015. január 1-jét követően létrejövő szolgáltatásokra kell alkalmazni, azzal, hogy a rendelkezést a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés iránt 2015. január 1-jén folyamatban levő eljárásokban is alkalmazni kell.”

➤ A 150 fős korlátra vonatkozó szabályok

A szociális intézmények legfeljebb százötven főt láthatnak el. Kivételként került meghatározásra a hajléktalan személyek szakosított ellátása. Kiemelt cél, hogy senki ne kerüljön életveszélybe, minden hajléktalan ember lehetőséget kapjon a szolgáltatások igénybevételére, és senki ne kényszerüljön arra, hogy közterületen kelljen éjszakáznia. Az utcán élők számának csökkentése és az utcai életmód felszámolására irányuló törekvésekhez elengedhetetlen feltétel, hogy megfelelő krízis-, illetve átmeneti jellegű férőhely álljon rendelkezésre.

„57. § (3) A (2) bekezdés a), b) és d) pontjában meghatározott intézmény – a hajléktalan személyek szakosított ellátása kivételével – legalább tíz fő, legfeljebb százötven fő ellátását biztosítja. Telephellyel rendelkező szociális intézmény esetén a férőhelyszámot az ellátást nyújtó székelyen és az egyes telephelyeken külön-külön kell vizsgálni.”

Emellett átmeneti rendelkezésben meghatározásra került, hogy a 150 fős korlátot a szabály 1999. évi hatálybalépését megelőzően létesült intézmények bővítéssel sem léphetik túl, illetve a 150 főt meghaladó intézmények tovább nem bővíthetők.

„140/C. § A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény módosításáról szóló 1999. évi LXXIII. törvény – 2012. június 26-ig hatályos – 56. § (1) bekezdésében meghatározott átmeneti rendelkezés alapján az intézmények a százötven fős férőhelyszámot nem léphetik túl és a százötven fős vagy ezt meghaladó férőhelyszámú intézmények férőhelyeinek száma tovább nem bővíthető.”

➤ Egyházi kiegészítő támogatás megtérítésére vonatkozó szabály pontosítása

A módosítás célja azon jogalkotói szándék megerősítése, hogy egyházi fenntartásba adás esetén a megtérítendő összeg a fenntartóváltás következtében keletkező jövőbeni többletköltségeket a központi költségvetés számára kompenzálja, függetlenül attól, hogy az átadó nem állami fenntartó a fenntartóváltást megelőzően igénybe vette-e az állami támogatást.

„127/A. § (4) Ha a nem állami fenntartó a fenntartásában működő, és a finanszírozási rendszerbe az 58/A. § alapján befogadott vagy támogatásra befogadás nélkül is jogosító szolgáltatót, intézményt egyházi fenntartónak adja át, vagy a nem állami fenntartó által fenntartott szolgáltató, intézmény megszűnésétől számított tizenkét hónapon belül egyházi fenntartó a (2) bekezdés a)–b) pontjában foglaltaknak megfelelő új szolgáltatót, intézményt hoz létre, a nem állami fenntartó köteles az egyházi kiegészítő támogatás öt évre számított átalányösszegét a központi költségvetésnek megtéríteni, függetlenül attól, hogy az átadó fenntartó azt igénybe vette-e. Az átalányösszeg a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás, az 58/A. § alapján befogadott vagy támogatásra befogadás nélkül is jogosító szolgálatszámra, ellátotti számra, férőhelyszámra – törtéves működés esetén egész évre – számított összegének, és az egyházi kiegészítő támogatás akkor hatályos mértékének szorzata alapján számított összeg ötszöröse. A teljes átalányösszeg megfizetéséig a fenntartóváltozás, illetve az új szolgáltató, intézmény nem engedélyezhető.”

➤ Jelzálogjog bejegyzés szabályának pontosítása

Az Szt. szerint, ha a személyi térítési díjat nem fizetik meg, illetve ha a költpénzt az intézmény biztosítja, a követelést tartós bentlakásos intézményi ellátás esetében a kötelezett ingatlanvagyonán fennálló jelzálogjog biztosítja. A jelzálogjogot a *folyó évi* hátralék erejéig lehetett bejegyezni. A módosítás kiküszöböli az értelmezési nehézségeket a „folyó évi” meghatározás elhagyásával, így ez a jövőben nem jelent sem időbeli, sem összegbeli korlátozást.

„119. § (3) A jelzálogjogot a külön jogszabály szerint nyilvántartott hátralék erejéig lehet bejegyezni. A jelzálog bejegyzésének kezdeményezéséről a szociális hatóság a jogszabályi feltételek fennállása esetén - a fenntartó kérelme alapján - határozatot hoz. A határozatot az ingatlanügyi hatósággal közölni kell.”

II) Az Szt.-hez kapcsolódó kormányrendeletek legfontosabb változásai

A módosításokat az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 353/2014. (XII. 29.) Korm. rendelet tartalmazza, amely a Magyar Közlöny 2014. évi 185. számában, 2014. december 29-én került kihirdetésre. A módosítások 2015. január 1-jétől hatályosak.

1) *A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításai*

➤ Az igénybevevői nyilvántartásba (KENYSZI) történő jelentési kötelezettség jelentősen enyhül azoknál a szolgáltatásoknál, ahol a jelenlét jellemzően nem változik naponta. Ezen esetekben elegendő havonta egyszer megtenni a jelentést, az adott hónap minden napjára, az adott hónap utolsó napját követő harmadik munkanap 24 óráig.

Naponta kell jelenteni továbbra is az alábbi szolgáltatásoknál:

- szociális étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- támogató szolgáltatás,
- nappali ellátás,
- éjjeli menedékhely,
- bölcsőde,
- hetes bölcsőde,
- családi napközi,
- családi gyermekfelügyelet.

A felsoroltakon kívüli szolgáltatások esetében havonta kell jelenteni.

A fentieknek megfelelően a napi jelentési kötelezettség fogalmát felváltja az *időszakos jelentési kötelezettség* fogalom, amely tehát magába foglalja a napi és a havi jelentési kötelezettséget.

„13/F. § (2) Az időszakos jelentési kötelezettséget

- a) szociális étkeztetés,
- b) házi segítségnyújtás,
- c) támogató szolgáltatás,
- d) nappali ellátás,
- e) éjjeli menedékhely,
- f) bölcsőde,
- g) hetes bölcsőde,
- h) családi napközi és
- i) családi gyermekfelügyelet

esetén naponta, azt követően, hogy a szolgáltatást az adott napon az igénybe vevőnek nyújtották, az adott napot követő munkanap 24 óráig kell teljesíteni.

(2a) Az időszakos jelentési kötelezettséget a (2) bekezdésben nem említett, adatszolgáltatási kötelezettséggel érintett szolgáltatások esetén legalább havonta, az adott hónap minden napjára, az adott hónap utolsó napját követő harmadik munkanap 24 óráig kell teljesíteni.”

➤ A módosítás biztosítja, hogy a szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzés során az NRSZH informatikai rendszere működésének hibájából eredően ne érje hátrány a fenntartókat, ha ezen okból kifolyólag határidőben nem tudtak eleget tenni jelentési kötelezettségüknek. Az adatszolgáltatás pótlására vagy módosítására az NRSZH engedélyével kerülhet sor.

„13/G. § (4) Az adatszolgáltatásnak a 13/E. § (1)–(1b) bekezdésben és a 13/F. § (5) bekezdésében meghatározottakon túli pótlására vagy módosítására akkor van lehetőség, ha az e-képviselő vagy az adatszolgáltató munkatárs számára az igénybevevői nyilvántartás – a Hivatal informatikai rendszerében, az elektronikus hírközlési szolgáltatónál vagy az e-képviselő, illetve az adatszolgáltató munkatárs informatikai eszközében fellépő üzemzavar miatt – az adatszolgáltatási határidőn belül nem volt elérhető, vagy a határidőn belül történő adatszolgáltatásra a működést engedélyező szerv késedelmes adatrögzítése vagy a Hivatal informatikai rendszerének hibája miatt nem volt lehetőség. A határidőn túli adatszolgáltatást a Hivatal engedélyezi. Ha az üzemzavar az elektronikus hírközlési szolgáltatónál lépett fel, az engedély iránti kérelemhez

mellékelni kell az elektronikus hírközlési szolgáltató igazolását az üzemzavar fennállásáról. Ha az üzemzavar az e-képviselő vagy az adatszolgáltató munkatárs informatikai eszközében lépett fel, az engedély iránti kérelemhez mellékelni kell az üzemzavart elhárító személy igazolását az üzemzavar fennállásáról vagy informatikai eszköz vásárlása esetén a bizonylat másolatát.”

➤ A belépési hozzájárulás bevezetésével összefüggésben a fenntartók országos jelentési rendszerbe történő adatszolgáltatási kötelezettsége kibővült azoknál a szolgáltatásoknál, ahol belépési hozzájárulás megállapítható, az alábbi adatokkal:

- a jelentési időpontban a belépési hozzájárulással betölthető és betöltött férőhelyek száma,
- a jelentési időpontban a belépési hozzájárulás megállapított összege, valamint
- a jelentési időpontig a belépési hozzájárulásból származó összes bevétel összege.

2) *A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről szóló 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet módosításai*

➤ A szociális intézmények folyamatos működésének biztosítása érdekében lehetővé vált az ideiglenes hatályú bejegyzések 2016. december 31-éig történő meghosszabbítása. Ehhez a fenntartónak be kell nyújtania a határozatlan idejű bejegyzéshez szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervét, vagy az ennek érdekében igényelt európai uniós forrás felhasználására megkötött támogatási szerződés másolatát.

A meghosszabbításról a szociális és gyámhivatalnak 2015. március 31-éig kell döntenie, a döntés jogerőre emelkedéséig az ideiglenes hatályú bejegyzések hatálya meghosszabbodik.

„50. § (1) A működést engedélyező szerv a 2014. december 31-én vagy azt követően hatályukat veszítő ideiglenes hatályú bejegyzések hatályát hivatalból, kizárólag ellátási érdekből 2016. december 31-éig más jogszabályi felhatalmazás hiányában is meghosszabbíthatja, ha a fenntartó benyújtja a határozatlan idejű bejegyzéshez szükséges feltételek megteremtésére vonatkozó szakmai tervét, vagy az ennek érdekében igényelt európai uniós forrás felhasználására megkötött támogatási szerződés másolatát. A működést engedélyező szerv a meghosszabbítás kérdésében 2015. március 31-éig dönt. A döntés jogerőre emelkedéséig az ideiglenes hatályú bejegyzés hatálya meghosszabbodik.

➤ A szolgáltatói nyilvántartásba történő bejegyzésre, adatmódosításra vagy törlésre irányuló hatósági eljárásokban 2014. július 1-jétől elektronikus ügyintézés van, ennek megfelelően már csak elektronikus úrlapon nyújtható be a bejegyzés, adatmódosítás, törlés iránti kérelem is.

„15. § (1) A fenntartó az engedélyes bejegyzése, az adatmódosítás és az engedélyes törlése iránti kérelmet a miniszter által jóváhagyott, és a Hivatal honlapján elérhető elektronikus úrlapon nyújthatja be.”

„16. § (2a) A kérelmek és más beadványok benyújtásához a fenntartó képviselőjének vagy meghatalmazottjának, valamint az adatrögzítő munkatársnak az informatikai rendszerben regisztrálnia kell.”

➤ A támogatott lakhatást biztosító ingatlan esetében lehetővé vált telephelyként való bejegyzés is.

„1. § E rendelet alkalmazásában

...

l) *telephely*: az a szolgáltató székhelyétől különböző, a szolgáltató használatában álló

la) hely, ahol a szolgáltató nappali szociális ellátást, bentlakásos szociális intézményi ellátást, bölcsődei ellátást, hetes bölcsődei ellátást, családi napközi ellátást vagy alternatív napközbeni ellátást nyújt, illetve gyermekek átmeneti otthonát, családok átmeneti otthonát, gyermekotthont vagy utógondozó otthont működtet, kivéve a külső férőhelyeket, a támogatott lakhatás lakhatási szolgáltatását (a továbbiakban: lakhatási szolgáltatás) biztosító ingatlan és a félutas házat,

lb) az la) alpont hatálya alá nem tartozó szolgáltatáshoz használt, az ellátottak számára nyitva álló helyiség, támogatott lakhatás esetén a lakhatási szolgáltatást biztosító ingatlan, illetve jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén szakmai központ, amelynek telephelyként történő bejegyzését a fenntartó kéri;”

➤ A kistérségek közigazgatási egységként való megszűnésére tekintettel az ellátási terület módosítása esetén az már nem jelölhető meg kistérségként, de a szolgáltatói nyilvántartásban 2014. december 31-én szereplő kistérségi ellátási terület a továbbiakban is szerepeltethető.

„50. § (2) A szolgáltatói nyilvántartásban az ellátási terület 2014. december 31-ét követően is szerepeltethető kistérségként, ha 2014. december 31-én már ekként van bejegyezve a szolgáltatói nyilvántartásba. Ha az ellátási terület módosítására 2014. december 31-ét követően sor kerül, az a továbbiakban nem jelölhető meg kistérségként.”

➤ Egyértelműen meghatározásra került, hogy a finanszírozási rendszerbe való befogadás csak a bejegyzett ellátotti létszámon, férőhelyszámon belül értelmezhető: amennyiben csökken a bejegyzett ellátotti létszám, férőhelyszám, a befogadott férőhelyszámot, ellátotti létszámot is csökkenteni kell, kérelem hiányában hivatalból is.

„34. § (3) A működést engedélyező szerv – erre irányuló kérelem hiányában hivatalból – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzésre kerülő ellátotti létszámra, férőhelyszámra csökkenti a befogadott ellátotti létszámot, férőhelyszámot, illetve azt az ellátotti létszámot, férőhelyszámot, amely után a fenntartó az Szt. vagy a Gyvt. alapján befogadás nélkül jogosult költségvetési támogatásra, ha az egyébként – adatmódosítás következtében – a szolgáltatói nyilvántartásba bejegyzett ellátotti létszámnál, férőhelyszámnál magasabb lenne.”

➤ Az ellenőrzési eljárások esetében a módszertani intézmények döntési felelősségébe került, hogy szakértői közreműködésük során lefolytatnak-e helyszíni ellenőrzést.

„37. § (2) A Főigazgatóság és a kijelölt egyházi módszertani intézmény az (1) bekezdés szerinti szakértői közreműködés során helyszíni ellenőrzést is végezhet, amelyet a működést engedélyező szerv helyszíni ellenőrzésével azonos vagy ahhoz közeli időpontban kell lefolytatni.”

➤ A bejegyzési eljárásban a finanszírozási rendszerbe történő befogadás kérdésében szakhatóságként kell megkeresni az NRSZH-t. Az új szabályozás értelmében nem kell megkeresni a szakhatóságot, ha a kérelmező nem állami fenntartó a szervezeti formája alapján, a tárgyévi költségvetésről szóló törvény szerint nem jogosult költségvetési támogatásra.

„19. § (6) A Kormány az engedélyes bejegyzése iránti eljárásban a befogadás kérdésében az első fokú eljárásban a Hivatal, a másodfokú eljárásban a minisztert szakhatóságként jelöli ki, ha a fenntartó az engedélyest költségvetési támogatással kívánja működtetni, és ehhez az Szt., illetve a Gyvt. a befogadást előírja. A működést engedélyező szerv nem keresi meg szakhatóságként első fokú eljárásban a Hivatal, és másodfokú eljárásban a minisztert, ha a kérelmező nem állami fenntartó a szervezeti formája alapján, a tárgyévi költségvetésről szóló törvény szerint nem jogosult költségvetési támogatásra.”

3) *A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet módosításai*

➤ Az intézményi térítési díj megállapítására vonatkozó Szt.-beli szabály módosításával összefüggésben a rugalmasabb térítési díj megállapítást célozza egyes részletszabályok hatályon kívül helyezése. Ezek érintik az étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, a támogató szolgáltatás, valamint a nappali ellátás térítési díjára vonatkozó rendelkezéseket.

➤ A támogatott lakhatás esetében – a normalizáció elvével összhangban – az igénybevevő a távolléte esetében is a teljes összegű személyi térítési díjat köteles megfizetni.

„28. § (1) Az ellátott két hónapot meg nem haladó távollét idejére - a rehabilitációs célú lakóotthoni ellátás és a támogatott lakhatás kivételével - a távollét minden napjára a napi személyi térítési díj 20%-át kell fizetni. A távolléti napok naptári éves szinten összesíthetők.
(2) Az ellátott két hónapot meghaladó távolléte idejére - a rehabilitációs célú lakóotthoni ellátás és a támogatott lakhatás kivételével -
a) az egészségügyi intézményben történő kezelésének időtartama alatt, a távollét minden napjára a napi személyi térítési díj 40%-át,
b) az a) pontban nem említett esetben a távollét minden napjára a napi személyi térítési díj 60%-át kell fizetni.”

➤ A belépési hozzájárulás bevezetésével a fenntartót közzétételi kötelezettség terheli a belépési hozzájárulás összegének tekintetében.

„4. § (1) Az intézményi térítési díj és a belépési hozzájárulás összegéről a lakosságot a szociális ágazati portálon történő közzététel útján kell tájékoztatni.

(5) A Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság által fenntartott intézmények intézményi térítési díját és belépési hozzájárulásának összegét a honlapján közzé kell tenni.”

➤ Változott a 3. számú melléklet szerinti térítési díj nyilvántartási törzslapja azzal összefüggésben, hogy a „folyó évi” meghatározást a törvényi szintű módosítás hatályon kívül helyezte.

➤ Hatályon kívül helyezésre került az 1. számú mellékletben meghatározott *Gondozási napló a házi segítségnyújtásban részesülőkről* elnevezésű dokumentum. E helyett új gondozási napló került bevezetésre, amelyet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények

szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet 5. számú melléklete tartalmaz. Az SzCsM rendelet hatálybalépéséig a korábbi gondozási napló használandó, a hatálybalépést követően pedig az újat kell vezetni.

4) *A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosításai*

➤ Támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások esetén naponta be kell jelenteni az igénybevevői nyilvántartásba, hogy az adott napon kik vették igénybe az ellátást. A párhuzamos finanszírozás és az ebből fakadó vitás kérdések kiküszöbölése érdekében szabályozásra került, mely esetekben lehetséges e két szolgáltatás együttes finanszírozása más szolgáltatásokkal.

„2. § (7) A teljesített feladatmutató meghatározása során nem vehető figyelembe

...

c) támogató szolgáltatás és közösségi alapellátás esetén az adott napon az azzal az ellátottal teljesített feladatmutató, aki ugyanazon a napon az Szt. 20/C. § (2) bekezdésének és a Gyvt. 139. § (3) bekezdésének hatálya alá nem tartozó

ca) gyermekjóléti alapellátásban – a gyermekjóléti szolgáltatás kivételével –,

cb) szociális szakellátásban vagy

cc) gyermekvédelmi szakellátásban

is részesül, a (8) bekezdésben meghatározott kivételekkel.

(8) A támogató szolgáltatás szállítási szolgáltatásával és a szállítási szolgáltatáshoz kapcsolódó személyi segítséssel teljesített feladatmutató meghatározása során figyelembe kell venni az azzal az ellátottal teljesített feladatmutatót, aki ugyanazon a napon

a) fogyatékos személyek nappali ellátásában,

b) gyermekjóléti alapellátásban,

c) fogyatékos személyek gondozóházában, idősek otthonában, fogyatékos személyek otthonában, fogyatékos személyek rehabilitációs intézményében, fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthonában vagy fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában bentlakásos szociális intézményi ellátásban,

d) támogatott lakhatásban,

e) otthont nyújtó ellátásban vagy

f) utógondozói ellátásban, utógondozásban

is részesül.

(9) Ha az ellátott ugyanazon a napon több engedélyestől is igénybe vesz

a) pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátást vagy

b) szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátást,

az adott napon a vele teljesített feladatmutatót annál az engedélyesnél kell figyelembe venni, amely az ellátott után – a szolgáltatások igénybe vevőinek az Szt. 20/C. §-ában, illetve a Gyvt. 139. § (2) bekezdésében meghatározott adatairól vezetett központi elektronikus nyilvántartási rendszerben – az időszakos jelentési kötelezettségét előbb teljesítette.”

➤ A működési támogatás visszafizetésére vonatkozó szabályok módosításai biztosítják az államháztartásról szóló törvénnyel és végrehajtási rendeletével való összhangot. A módosítás szerint a fenntartónak az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet szerinti ügyleti, illetve késedelmi kamatot kell megfizetnie a visszafizetendő működési támogatás összege után. Pontosításra kerültek továbbá a visszafizetési kötelezettséggel kapcsolatos egyes eljárási szabályok is.

„19. § (8) A fenntartó a visszafizetendő működési támogatás összege után a folyósítás időpontjától a visszafizetés időpontjáig – részletfizetési kedvezmény vagy az e rendelet alapján folyósításra kerülő támogatásból részletekben történő levonás (a továbbiakban együtt: fizetési kedvezmény) engedélyezése esetén az engedélyezés napjáig – az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint ügyleti kamatot, késedelem esetén késedelmi kamatot fizet.

20. § (1) A működési támogatás visszakövetelésére és a kamat követelésére a Hivatal jogosult. A követelést a fenntartóval írásban kell közölni, egyidejűleg a fenntartót figyelmeztetni kell a jogkövetkezményekre.

(2) Ha a visszafizetendő támogatás és a fizetendő kamat együttes összege nem éri el az ezer forintot, a tartozást nem kell nyilvántartani és megfizetni.

(3) A Hivatal a visszafizetésre kötelezett írásban benyújtott, részletes indokolást tartalmazó kérelmére fizetési kedvezményt engedélyezhet. A fizetési kedvezmény időtartama a 12 hónapot nem haladhatja meg. Ha a fenntartó a Hivatal által meghatározott feltételeket nem teljesíti, a Hivatal a fizetési kedvezményt visszavonja.

(4) A működési támogatás visszaköveteléséről, a követelt kamatról, valamint a fizetési kedvezmény engedélyezéséről és visszavonásáról a Hivatal haladéktalanul értesíti a folyósító igazgatóságot.

21. § (1) A visszafizetendő működési támogatás és annak kamata a folyósítandó működési támogatásból levonásra kerül.

(2) Ha a visszafizetendő működési támogatás, illetve annak kamata a folyósítandó működési támogatásból nem vonható le, és a Hivatal részletfizetést sem engedélyezett, a fenntartó a visszafizetendő működési támogatást és kamatait legkésőbb a követelés közlését követő 15 napon belül, a benyújtott elszámolás alapján visszafizetendő támogatást és kamatait az elszámolás benyújtásával egyidejűleg köteles megfizetni.

(3) A fizetési kedvezmény visszavonása esetén a fenntartó a visszafizetendő működési támogatást és kamatait a fizetési kedvezmény visszavonásáról szóló értesítés kézhezvételét követő 15 napon belül köteles megfizetni.

(4) Ha a fenntartó a visszafizetési kötelezettségének és kamatfizetési kötelezettségének a (2), illetve (3) bekezdésben foglaltak szerint nem tesz eleget, a Hivatal felhatalmazáson alapuló beszédési megbízást nyújt be a fenntartó fizetési számláira.

(5) A beszédési megbízás érvényesítése után fennmaradó tartozás behajtása iránt a Hivatal megkeresi a tartozás adók módjára történő behajtására hatáskörrel és illetékességgel rendelkező adóhatóságot.”

„24. § (2) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 353/2014. (XII. 29.) Korm. rendelettel megállapított 20. § (2) bekezdését a 2015. január 1-jén fennálló tartozásokra is alkalmazni kell.”

➤ A Biztos Kezdet Gyerekházakba rendszeresen járó gyerekek és szüleik nem minden nap jelennek meg a Gyerekházban, a napi jelenlét szakmailag sem várható el, ezért a támogatás visszafizetése szempontjából az előírás heti jelenlétre módosult. Az új előírást már alkalmazni kell a 2014. évi működési támogatás elszámolása, ellenőrzése és visszafizetése során is.

„19. § (3b) Ha a Biztos Kezdet Gyerekházban a szolgáltatást adott hónapban átlagosan heti

a) ötnél kevesebb gyermek veszi rendszeresen igénybe olyan településen, ahol legfeljebb ezer állandó lakos él,

b) hétnél kevesebb gyermek veszi rendszeresen igénybe olyan településen, ahol ezernél több, de legfeljebb kétezer állandó lakos él,

c) tíznél kevesebb gyermek veszi rendszeresen igénybe olyan településen, ahol kétezernél több állandó lakos él, a tárgyévi működési támogatás adott hónapra számított részét vissza kell fizetni.

„24. § (1) Az egyes szociális és gyermekvédelmi tárgyú kormányrendeletek módosításáról szóló 353/2014. (XII. 29.) Korm. rendelettel módosított 19. § (3b) bekezdését a 2014. évi működési támogatás elszámolása, ellenőrzése és visszafizetése során is alkalmazni kell.”

5) *Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm. rendelet módosításai*

➤ A Magyar Államkincstár központi szerve kapacitásainak figyelembevételével módosult a másodfokú eljárás ügyintézési határideje: hatvan napra növekedett.

„4. § (6) Az e rendelet szerinti másodfokú közigazgatási hatósági eljárásokban az ügyintézési határidő hatvan nap.”

➤ Szintén növekedett az ellenőrzést lezáró határozat meghozatalának határideje hatvan napra, mivel a hatósági eljárásban szereplő nagyszámú dokumentum áttekintése és értékelése a kincstári igazgatóság részéről hosszabb időt vesz igénybe.

„22. § (2) Az ellenőrzés során megállapított többlettámogatásról, a visszafizetésről és a kamatfizetésről az ellenőrzést elrendelő igazgatóság – a végleges jegyzőkönyv elkészítését, illetve, ha más ellenőrző igazgatóság bevonására is sor került, valamennyi végleges jegyzőkönyvnek az ellenőrzést elrendelő igazgatósághoz történő beérkezését követő hatvan napon belül – határoz.”

6) *A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat- és hatásköréről szóló 95/2012. (V. 15.) Korm. rendelet módosításai*

➤ A rendelet egyes eljárási szabályai az Szt. finanszírozási rendszerbe történő befogadás szabályainak változásával összhangban módosultak.

„21. § (1) A befogadási eljárás során a Hivatal a szakhatósági állásfoglalását, előzetes szakhatósági hozzájárulását

a) az Szt. 58/A. § (2c) bekezdése és a Gyvt. 145. § (2c) bekezdése,

b) az adott területre szolgáltatási típusonként, a költségvetési források és a területi lefedettség figyelembevételével meghatározott befogadható kapacitások (a továbbiakban: kapacitás), vagy

c) a miniszternek az Szt. 58/A. § (2f) bekezdésében vagy a Gyvt. 145. § (2f) bekezdésében biztosított jogkörében hozott döntése alapján adja ki.

(2) A miniszter minden év január 15-éig közleményben teszi közzé a naptári évre vonatkozó kapacitást. A miniszter a kapacitásokban év közben szükség szerint bekövetkező változást soron kívül, közleményben teszi közzé.

(3) Az adott évre még rendelkezésre álló kapacitást a Hivatal január kivételével minden hónap 5-éig közlést tesz a honlapján. Az (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben a befogadásra a szakhatósági eljárások megindulásának sorrendjében a kapacitás erejéig van lehetőség. A működést engedélyező szerv a kérelmek benyújtásának sorrendjében keresi meg a szakhatóságot, ha a kérelemhez előzetes szakhatósági hozzájárulást nem csatoltak.”

➤ A rendelet módosítása meghatározza a befogadási kérdésben szakhatóságként eljáró NRSZH számára, hogy szakhatósági hozzájárulását meg kell tagadnia, ha a kérelmező nem állami fenntartó a szervezeti formája alapján, a tárgyévi költségvetésről szóló törvény szerint nem jogosult költségvetési támogatásra.

„21. § (4) A Hivatal a hozzájárulását megtagadja, ha a kérelmező nem állami fenntartó a szervezeti formája alapján, a tárgyévi költségvetésről szóló törvény szerint nem jogosult költségvetési támogatásra.”

III) Az Szt.-hez kapcsolódó miniszteri rendeletek legfontosabb változásai

A módosításokat az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 2/2015. (I. 14.) EMMI rendelet tartalmazza, amely a Magyar Közlöny 2015. évi 1. számában, 2015. január 14-én került kihirdetésre. A módosítások 2015. január 17-étől hatályosak.

1) A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SZCSM rendelet módosításai

➤ Egyszerűsödött a dokumentációs kötelezettség a szociálisan nem rászorult személyek részére nyújtott támogató szolgáltatás és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetében azzal, hogy a nem rászorult személyek vonatkozásában megszűnt az orvosi igazolás benyújtásának követelménye.

„3. § (2) A kérelem előterjesztésekor mellékelni kell az *I. számú melléklet* I. része szerinti orvosi igazolást vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás ideje alatt, illetve annak megszűnését követő 30 napon belül történő igénylésnél a kórházi zárójelentést

a) jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és támogató szolgáltatás esetén, a szociálisan nem rászorult személyeknek nyújtott szolgáltatás kivételével,

b) házi segítségnyújtás, idősek, fogyatékosok és demens személyek nappali ellátása esetén, és

c) bentlakásos intézmény esetén, az éjjeli menedékhely kivételével.”

➤ Szintén a dokumentációs teher csökkentését szolgálja, hogy megszűnt az alapszolgáltatást igénylő személy nyilatkozattételi kötelezettsége arról, hogy igénybe vesz-e más szolgáltatónál, intézménynél valamilyen alapszolgáltatást.

➤ A Margitszigeten nyújtott alapszolgáltatások esetén nem teljesíthető, hogy az alapszolgáltatást nyújtó székhely, telephely és az ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiség az ellátási területen legyen, ezért ez a terület, mint a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület kivételként került meghatározásra.

„2/D. § (4) Ha alapszolgáltatást jogszabályban meghatározott, a Fővárosi Önkormányzat által közvetlenül igazgatott területen nyújtanak, az alapszolgáltatást nyújtó szociális szolgáltató, intézmény székhelyének, telephelyének, az ellátottak számára nyitva álló egyéb helyiségeinek, továbbá jelzőrendszeres házi segítségnyújtás esetén a szakmai központoknak nem kell az alapszolgáltatás ellátási területén lennie.”

2) A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) módosításai

➤ Legfontosabb változás a házi segítségnyújtás szabályait érinti. Változott egyrészt a gondozási tevékenységek köre, másrészt a gondozási tevékenységek résztvékenységekre lettek alábontva. Az új 5. számú mellékletben meghatározott gondozási tevékenységeken

belüli résztevékenységeket kell a gondozási naplóban nevesítetten feltüntetni, állami támogatás kizárólag ezek után a tevékenységek után jár.

„25. § (3) Az Szt. 63. § (2) bekezdése szerinti, a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott támogatásra jogosító gondozási tevékenységeket és résztevékenységeket az 5. számú melléklet tartalmazza.”

„27. § (4) A házigondozó napi gondozási tevékenységéről az 5. számú melléklet szerinti gondozási naplót vezeti, ellátottanként, az 5. számú melléklet szerinti gondozási tevékenységeken belüli résztevékenységek megnevezéseinek feltüntetésével.”

Hatályon kívül helyezésre került a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II. 17.) Korm. rendelet 1. számú mellékletben meghatározott *Gondozási napló a házi segítségnyújtásban részesülők*ről elnevezésű dokumentum. E helyett új gondozási napló került bevezetésre, amelyet a Rendelet 5. számú melléklete tartalmaz. A Rendelet hatálybalépéséig a korábbi gondozási napló használandó, a hatálybalépést követően pedig az újat kell vezetni ellátottanként, a résztevékenységek feltüntetésével.

„5. számú melléklet az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelethez

I. Gondozási napló házi segítségnyújtáshoz

Az ellátott neve:

Sorszám	Dátum	Az ellátott otthonában végzett gondozási résztevékenység leírása	Az ellátott otthonában végzett gondozásra fordított idő (óra/perctől óra/percig, és időtartam)	Az ellátott otthonán kívül végzett gondozási résztevékenység leírása	Az ellátott otthonán kívül végzett gondozásra fordított idő (óra/perctől óra/percig, és időtartam)	Az ellátott aláírása

.....
a gondozó aláírása

.....
a szolgálat vezetőjének aláírása

II. A házi segítségnyújtás gondozási tevékenységei és résztvékenységei

1. Az ellátást igénybe vevővel segítő kapcsolat kialakítása és fenntartása körében:
 - 1.1. információnyújtás, tanácsadás
 - 1.2. mentális támogatás
 - 1.3. családdal, ismerősökkel való kapcsolattartás segítése
 - 1.4. az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés
 - 1.5. ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében
 - 1.6. segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet elhárításában

2. A személyi higiénia megtartásában való közreműködés körében:
 - 2.1. mosdatás
 - 2.2. fürdetés
 - 2.3. öltöztetés
 - 2.4. ágyazás, ágyhúzás
 - 2.5. inkontinens beteg ellátása
 - 2.6. haj, arcszőrzet ápolás
 - 2.7. száj, fog és protézis ápolás
 - 2.8. körömápolás, bőrápolás

3. A lakókörnyezeti higiénia megtartásában való közreműködés körében:
 - 3.1. takarítás a lakás életvitelszerűen használt helyiségeiben (hálószobában, fürdőszobában, konyhában és illemhelyiségben)
 - 3.2. mosás
 - 3.3. vasalás

4. A háztartási tevékenységben való közreműködés körében:
 - 4.1. bevásárlás (személyes szükséglet mértékében)
 - 4.2. segítségnyújtás ételkészítésben és az étkezés előkészítésében
 - 4.3. mosogatás
 - 4.4. ruhajavítás
 - 4.5. közkútról, fűrkútról vízfordás
 - 4.6. befűtés, tüzelő behordása kályhához
 - 4.7. télen hó eltakarítás és síkosság-mentesítés a lakás bejárata előtt

5. A fizikai támogatás körében:
 - 5.1. etetés, itatás
 - 5.2. mozgatás ágyban
 - 5.3. felfekvéskezelése
 - 5.4. sebellátás
 - 5.5. gyógyszer kiváltása, adagolása, szedésének ellenőrzése
 - 5.6. vérnyomás és vércukor mérése
 - 5.7. hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül és kívül
 - 5.8. kényelmi és gyógyászati segédeszközök beszerzésében való közreműködés, használat betanítása, karbantartásában való segítségnyújtás

6. A házi orvos írásos rendelésén alapuló terápiakövetése

7. Szükség esetén a bentlakásos szociális intézménybe történő beköltözés segítése”

További változás, hogy az új szabályozás szerint a létszámnormák teljesítése szempontjából a társadalmi gondozó nem vehető figyelembe, ezért a szakmai létszám társadalmi gondozóval

nem váltható ki. A kellő felkészülési idő érdekében ez a szabály csak 2015. július 1-jén lép hatályba.

„27. § (3) A házi segítségnyújtásban – az egyszemélyes szolgálat kivételével – tiszteletdíjban részesíthető társadalmi gondozók is alkalmazhatók, számuk azonban nem haladhatja meg a szakképzett gondozók számát. A társadalmi gondozó az 5. számú melléklet II. A házi segítségnyújtás gondozási tevékenységei és résztvevőenységei rész 3., 4. és 7. pontja szerinti gondozási tevékenységeket végezheti.

(5) A társadalmi gondozó a 2. számú mellékletben meghatározott létszámnormák teljesítése szempontjából nem vehető figyelembe.”

➤ A fogyatékos személyek nagy létszámú ápoló-gondozó otthonainak jelenleg zajló kiváltása, valamint a támogatott lakhatás bevezetése óta eltelt időszak tapasztalatai indokolták a támogatott lakhatás egyes rendeleti szintű szabályainak pontosítását is. E körben az alábbiakat kell kiemelni:

- a komplex szükségletfelmérés gyakorisága változott: legkésőbb az első szükségletfelmérés időpontját követő másfél év múlva, ezt követően legalább háromévente kell megismételni;

- a felméréshez használhatók fogyatékoság-specifikus felmérő eszközök is;

- a felmérés elvégzésére az a munkatárs jelölhető ki, aki a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló jogszabály szerint minősített tanfolyamot sikeresen elvégezte;

- speciális akadálymentesítési szabály került meghatározásra, amely az igénybevevő fogyatékosági típusának megfelelő speciális szükségletekhez igazodó akadálymentes használat biztosítását írja elő;

- a felmérések költségeit a jövőben a fenntartóknak kell fedezniük.

A Rendelet 14. számú mellékletében meghatározott Szükségletprofil összefoglaló táblázat is módosult, melynek alapján a felmérést végzők a szükséglet fennállásáról vagy fenn nem állásáról döntenek, a támogatott lakhatás igénybevételéről az intézményvezető dönt.

„110/B. §(1) A támogatott lakhatás komplex szükségletfelmérés eredménye alapján biztosítható. A komplex szükségletfelmérést az igénybevevőnek a szolgáltatást megalapozó körülményeiben történt változás esetén, de legkésőbb az első szükségletfelmérés időpontját követő másfél év múlva, ezt követően pedig legalább háromévente meg kell ismételni.

(2) A komplex szükségletfelmérést a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság és az intézményvezető által kijelölt egy-egy munkatárs végzi. A komplex szükségletfelmérés elvégzésére az erre irányuló, a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló jogszabály szerint minősített tanfolyamot sikeresen elvégző munkatárs jelölhető ki.

(5) A komplex szükségletfelmérés költségét a fenntartó viseli.”

„110/C. § (2) A komplex szükségletfelmérést célcsoport-specifikus, fogyatékoság esetén fogyatékoság-specifikus módszerekkel, felmérő eszközökkel kell elvégezni.”

„110/E. § (2) A támogatott lakhatást biztosító ingatlanok esetében az igénybevevő fogyatékosági típusának megfelelő speciális szükségletekhez igazodva kell biztosítani az akadálymentes használatot. Az igénybevevő állapotának változása esetén a változáshoz igazodó akadálymentesítésről is gondoskodni kell.”

➤ A célzottság és hatékonyság növelése érdekében kiemelt cél a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás feladatainak racionalizálása és a párhuzamosságok megszüntetése. Ennek első lépéseként az Szt. előírja, hogy 2015. január 1-jét követően egy szolgáltató keretében lehet csak létrehozni új családsegítés szolgáltatást és gyermekjóléti szolgáltatást.

Az integrálási törekvésekkel összefüggésben változott a családsegítés létszámelőírása: megszűnt a szociális segítő munkakör, és a tanácsadó munkakörre előírt korábbi 2 fő létszám 1 főre csökkent. Ugyanakkor a tanácsadó munkakör betöltése rugalmasabbá vált: a foglalkoztatott munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében is foglalkoztatható.

2. számú melléklet I. rész 3. pont:

„3. Családsegítés

- családgondozó (2000-5000 fő lakosig, és 5000 fő lakos felett 5000 főre vetítve; ha a szervezetileg egy egységben dolgozó családgondozók száma három vagy ennél több, akkor közülük vezető családgondozót kell kinevezni) 1 fő

- tanácsadó (30 000 lakosra vetítve) 1 fő

2. számú melléklet Kiegészítő szabályok 13. pont:

„13. Családsegítés esetében a tanácsadó munkakör munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony keretében is betölthető.”

➤ A foglalkoztatottak számára kedvező szabályok kerültek bevezetésre a szakképzettség elismerése vonatkozásában:

„113. § (4) Az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 2/2015. (I. 14.) EMMI rendelet hatálybalépését megelőző napon szociális intézményben foglalkoztatott általános ápoló, általános asszisztens vagy felnőtt szakápoló szakközépiskolai végzettséggel vagy szakiskolai képesítéssel rendelkező személy szakképzettnek tekintendő, azzal, hogy rá a (3) bekezdésben foglaltakat nem kell alkalmazni.

(5) Szakképzettnek kell tekinteni azt a személyt, aki a 2010. december 31-én hatályos 3. számú melléklet szerinti felsőfokú végzettséget vagy OKJ-s szakképesítést szerez, amennyiben tanulmányait 2011. január 1-jét megelőzően kezdte meg.”

➤ *Egyéb pontosítások*

- A hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása esetében a szociális segítő munkakör létszámelőírása 100 férőhelyre történő vetítési arányra módosult a korábbi vetítési aránynak megfelelően.

- A támogató szolgáltatás esetében a személyi segítő munkakörnél a felsőfokú végzettségre vonatkozó előírások hatályon kívül helyezésre kerültek, ennél fogva erre a munkakörre a továbbiakban OKJ-s szakképesítés a minimumelőírás.
- A belépési hozzájárulás bevezetése miatt a fenntartóknak a szociális ágazati portálon közzé kell tenniük és negyedévente aktualizálni kell a belépési hozzájárulással betölthető férőhelyek számát és a belépési hozzájárulás összegét. Továbbá a házirendben meg kell határozni a befizetett belépési hozzájárulás időarányos visszafizetésének módját és részletes szabályait.
- Megszűnt az a feladat, hogy a fogyatékos személyek lakóotthonában élőket a támogató szolgálat személyi segítőjének, valamint a pszichiátriai és a szenvedélybetegek lakóotthonában élőket a közösségi pszichiátriai gondozónak, illetve a szenvedélybetegek közösségi gondozójának meg kell látogatnia.

3) A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet módosítása

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SZCSM rendelet házi segítségnyújtásra vonatkozó szabályainak módosításával összefüggésben a gondozási szükséglet ponthatárai változtak: az 1 órás gondozási szükséglet megállapításához előírt 11 pont 20 pontra emelkedett. Ez alapján 20 pontot kell elérni a gondozási szükséglet vizsgálata során ahhoz, hogy a szolgáltatás biztosítható legyen az igénylő számára. A ponthatár felemelése alapján az igénylőnek olyan szükséglettel kell rendelkeznie, amely nagyobb mértékű támogatási igényt jelez, és olyan, például ápolási feladatok elvégzését feltételezi, amihez elengedhetetlen a szakképzett és hivatásos szociális gondozó munkája.

A módosított ponthatárt csak a módosítás hatálybalépését követően házi segítségnyújtást igénylőkre kell alkalmazni, a hatálybalépéskor ellátásban részesülők gondozási szükségletét nem érinti a változás.

„3. számú melléklet a 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelethez

Az irányadó gondozási szükséglet:

0-19 pont: nincs

20-25 pont: 1 óra

26-30 pont: 2 óra

31-35 pont: 3 óra

36-40 pont: 4 óra

40 pont felett: 4 órát meghaladó”

„6. § (2) A 3. számú melléklet szerinti ponthatárok változását csak az egyes szociális tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról szóló 2/2015. (I. 14.) EMMI rendelet hatálybalépését követően házi segítségnyújtást igénylő személyekre kell alkalmazni.”

Budapest, 2015. január